

Dvanáctý úkol: (Pre) historie street artu (22. 6. 2020)

úplně posledním tématem distanční výuky pro školní rok 2019 / 2020 bude (pre) historie street artu.

Zadání pro mladší děti (Po1, Út1 a St1)

Nachystejte si 1 kus xero papíru formátu A3 na, který vytvoříte návrhy svojí přezdívky (použijte tužku, fixy či vodové barvy).

Na střed 1 kusu tvrdého papíru formátu A3 nakreslíte či namalujete vybranou přezdívku.

Pokud Vám na papíře zůstane ještě místo, můžete ho zaplnit pravěkým zvířetem, pomocí šablony a siluety z tvrdého papíru formátu A4. Obrys zvířete vymalujte vodovými, anilinovými, temperovými či akvarelovými barvami (velikost a štětce zvolíte podle možností). Platí zde, že na vodové barvy jsou vhodné vlasové štětce. Naopak na tempery umělé a ploché. Dále pro kresbu návrhu písma, obyčejné fixy, pastelky a tužky. A pro vystřížení šablon nůžky s úzkou špičkou.

Jakmile vám papír s barvou uschne, můžete ho pokrčít.

Zde na těchto třech obrázcích vidíte přezdívku, která vznikla z prvních dvou písmen jména a tří z příjmení **LU + STR = LUSTR**. Dále vystříženou šablonu koně a níže kompletní malbu postavy koně i přezdívky na pokrčeném papíře, který navozuje dojem zdi jeskyně...

Obr. 1 - 3 - postup tvorby pre (historického) street artu pro mladší děti

Street art - je výtvarné umění vytvářené na veřejných místech („street“ = ulice).

Motivy a objekty street artu jsou rozmanité. Street art v sobě zahrnuje mnohem více médií a technik než samotné graffiti, jako jsou *např. nálepky, šablonové graffiti, tvorba mozaik, video projekce a pouliční instalace*. Do pouličního umění patří, ale i *tanec a řeč těla*, které porozumí každý.

Graffiti - je v obecném smyslu druh výtvarného projevu pracující ve veřejném prostoru *rytím, psaním nebo malbou*, v současnosti především *technikou nanášení barev*, často ve formě *spreje* nebo *fixy*, případně *škrábání, leptání*.

Lze tvrdit, že pouliční umění ve své nejranější podobě pochází již z 13. století před naším letopočtem, doby pravěku. Primitivní člověk používal náčrtky a hrubé kresby ke komunikaci mezi sebou.

Obr. 4 - Ukázka několika grafických znaků z doby úsvitu lidstva - pravěku, doby Lovců a sběračů

Dómy **jeskyně rukou** "La Cueva de las Mano" jako první nabídly fascinující pohled do prehistorie street artu. Na místě jsou k vidění tři odlišné styly, vrcholem práce jsou stovky barevných ručních tisků umístěných podél stěn jeskyně kolem roku 5 000 před naším letopočtem.

Siluetu rukou se zde objevují ve dvou různých formách; pozitivní a negativní. Pravěcí umělci si barvy vytvářeli z místa dostupných přírodních barviv: oxidy železa (červená a fialová), kaolin (bílou), minerál natrojarosit (žlutá) a oxid manganitý (černá).

Obr. 5 - Jednou z prvních forem street artu je La Cueva de las Manos (jeskyně rukou).

Nyní si řekneme něco málo o symbolice zvířat u jeskynních maleb. Každé z nich v sobě ukrývalo jistý druh moci - energie, role a postavení pravěkého člověka ve společnosti. V prostorách jeskyní se objevovali kresby a malby bizonů, býků, koňů, jelenů, lam, ptáků. Ale i ptačích a býčích mužů, kteří většinou představovali postavy místních šamanů - čarodějů, kteří měli velmi důležitou a vůdčí roli ve společnosti i určité speciální schopnosti.

Jak se tvoří přezdívka?

Tvorba podpisu, přezdívky nebo vlastního tag - u je pro děti velmi lákavá...

My ji budeme tvořit jednoduše pomocí prvních dvou písmen z jména a příjmení. Nebo si můžete vybrat slovo, které v sobě skrývá něco, co je pro Vás důležité.

Slovo může také na konci doplňovat vaše oblíbené číslo, ale i nahradit krátká věta nebo citát...

Inspirací pro Vás může být, ale i video o dědečkovi moderního graffiti Josephu Kyselákovi, který chodil a maloval již v období Rakouska Uherska tento nápis: **I • KYSELAK 1829**, význam tohoto podpisu znamenal asi toto: "Byl jsem tu Kyselák, 1829."

Link na video: <https://www.youtube.com/watch?v=Cjyz5lyK50>

Obr. 6 - Podpis Josepha Kyseláka na Hradě Veveří z roku 1829

Stačilo období tří let, aby byl známý po celé říši. Obdobou této věty během druhé světové války a korejské války, se stala tato: „Kilroy byl tady“...

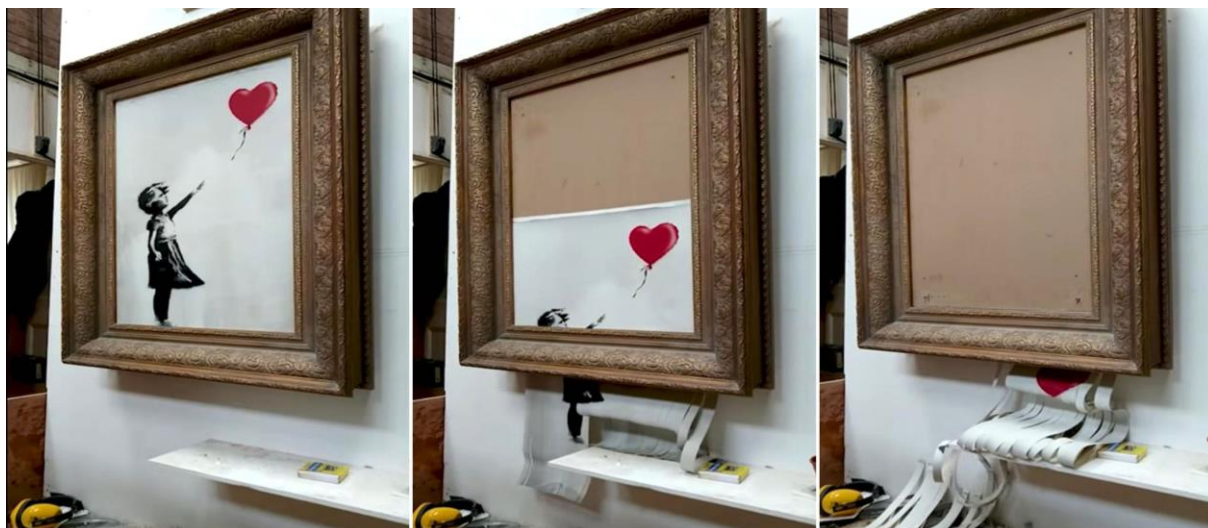
Přezdívky osobností z doby zrodu street artu v New Yorku, tak jak jej známe, vypadaly např. takto: *TAKI 183*, *Joe 136*, *BARBARA 62*, *EEL 159*, *YANK 135* a *LEO 136*.

Zrod street artu

Pouliční umění „Street art“, má dlouhou a kontroverzní historii, v současnosti je, ale čím dál více populární.

Tvorba graffiti a streetartu je životní styl i názor. Řada jeho tvůrců se časem promalovala a prostírkala až do věhlasných metropolitních galerií. Je to moment, kdy se z původní podstaty tohoto umění vytrácí nezávislost, na scénu přichází trh a zisk. I to, že s jistotou není známa, tvář tvůrce umění prodává a zvyšuje jeho tržní cenu. Jak jinak bychom si uměli vysvětlit absurditu situací jako je, např. skartování jednoho z posledních děl BANKSYHO v prestižní aukční domě Sotheby's, plné soukromých koupě-chtivých jedinců, kteří díky skartování kaputovali jeho dílo z původní vývolávací ceny: 200 - 300 tisíc GB liber na 1, 4 milión GB liber.

Obr. 7 - Love is in the bin - Dívka s balonkem, BANKSY 2018

Asi nejlépe duši umělců pouličního umění vystihuje citát ze seriálu Simpsonovi: “Nesmím psát všude po zdech” (Obr.8), a jak víte, vše, co dětem zakázete je nejvíce zajímavé a právě proto půjdou a udělají to. Tento citát citovalo hned několik umělců (ve světě např. BANKSY, u nás TIMO).

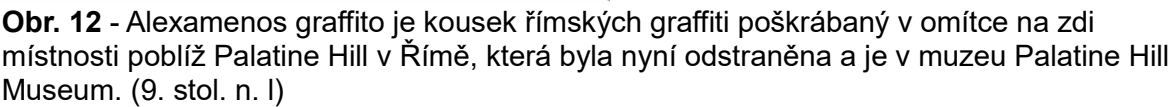
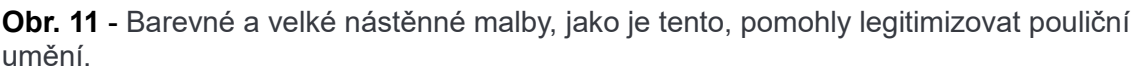
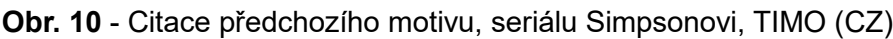
Pouliční umění často cituje, analyzuje, reflektuje a transformuje již existující vizuální obsah, současného i minulého dění. Hra se slovy, obrazem, barvou, originální výtvarnou výtvarnou formou je to, oč tu běží.

Obr. 8 - Originální citát a jeho vizuální podoba, serial The Simpsons: “Nesmím psát všude po zdech”

Obr. 9 - Citace předchozího motivu, seriálu Simpsonovi, BANKSY (GB)

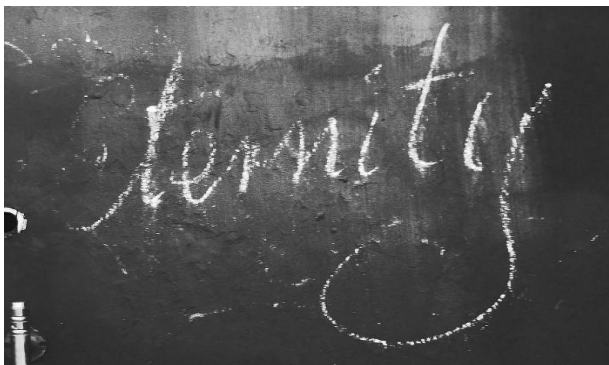
Obr. 13 - Gravírování **Kilroy** na národní památník druhé světové války ve Washingtonu, DC

Zrod graffiti

Obr. 14 - Počátky graffiti v ulicích USA

Dalším z prvních vlivný průkopníků, kteří pomohli šířit evangelium graffiti a street artu, byl **Arthur Malcom Stace** (Sydney, 1884 - 1967) známý také jako „*pan Eternity*“. Stace byl abstinujícím alkoholikem, kterého vyléčilo křesťanství a dále šířil jeho víru, psaním slova „Věčnost“ křídou na chodníky v Sydney po dobu přibližně 35 let.

Obr. 15 - Křídový podpis jednoho z dědečků graffiti Arthur Malcom Stace, „pana Eternity“,

Odhaduje se, že za ty roky napsal slovo přibližně půl milionkrát.

Dnes se však považuje za ikonický symbol Sydney, a to do té míry, že město zaregistrovalo slovo „Věčnost“ (napsané stejným skriptem Stace) jako duševní vlastnictví.

Slovo „**Eternity**“ se stalo také symbolem města během oslavy Silvestra 2000 a o měsíc později znovu mottem Olympijských her.

The image is a composite. The left side shows two rows of ten graffiti-covered spray cans each, arranged in a grid. The cans are decorated with various colorful tags and names like 'CORN', 'BREAD', 'WORLD'S', 'FIRST', 'WRITER', 'ZOHAN', 'ANTHONY', 'JESSE', 'ZOHAN', 'ANTHONY', 'JESSE', 'ZOHAN', 'ANTHONY', 'JESSE', 'ZOHAN', 'ANTHONY'. The right side is a black and white photograph of a man sitting on a fire hydrant. He is wearing a light-colored t-shirt, dark pants, and a flat cap. Behind him is a dark wall with large, stylized graffiti that reads 'CORN BREAD' and 'WORLD'S FIRST WRITER'.

Vynález, který ovlivnil pouliční umění

Seymourův vynález, který byl vylepšen v příštích dvou desetiletích, byl hlavním nástrojem graffitistů, jakmile se řemeslo stalo populárním v 60. letech.

Během pozdních šedesátých lét, Cornbread a skupina přátel včetně **Cool Earla** začal dělat graffiti ve Philadelphii tím, že psali jejich přezdívky na zdi po celém městě. Hnutí se rozšířilo do New Yorku a rozkvetlo v moderní hnutí graffiti, které dosáhlo svého vrcholu v USA na konci sedmdesátých a na začátku osmdesátých let, a poté se rozšířilo do Evropy.

Sedmdesátá a osmdesátá léta v New Yorku, které vytvořily slavné graffiti, byly svědky rozmachu graffiti, v době, kdy umělci byli ovlivnění rapem, hip-hopem, punkem a novou vlnovou hnutím v ulicích.

Tito umělci střídali stylizované nápisy ve veřejných prostorách, přičemž jako plátna používali především stěny, toalety a vozy metra. Médium se nejvíce vyvíjelo, když umělci řešili aktuální politické a sociální otázky a do svých kompozic zaváděli více vizuálních prvků. Pouliční umění zdůrazňovalo politické poselství, obvykle jako formu protestu, a pokračovalo v umisťování umění na netradičních místech.

Obr. 17 - Blek le Rat, narozený Xavier Prou v Boulogne-Billancourt, Paříž, v roce 1951, byl jedním z prvních umělců graffiti v Paříži...

Prvním průkopníkem šablonového umění byl **Blek le Rat**, který působil v Paříži. Umělecké krycí šablony se zmiňovaly o kontrolní povaze státní moci ve francouzském hlavním městě a sloužily jako způsob, jak přemístit umění z tradičního galerijního prostředí na ulici.

Obr. 18 - Lady Pink je průkopníkem pro ženy graffiti.

Obr. 19 - Umění Sheparda Faireyho je často provázáno politickými, sociálními a ekologickými sděleními.

Dalšími zásadními umělci tohoto umění jsou:

Jean-Michel Basquiat (SAMO)

Keith Haring

Shepard Fairey

Banksy

TAKI 183

Kenny Scharf

Barry McGee

Budoucnost street artu

Popularita street artu v posledních letech exponenciálně vzrostla; mnoho měst nabízí prohlídky graffiti a street artu a nespočet organizací každoročně sponzoruje festivaly pouličního umění, které dále šíří lásku a uznání street artu.

(1) Zdroj a citace článku: <https://streetsq.com/from-the-cave-to-the-streets-the-history-of-street-art/>

(2) Zdroj - 10 nejlepších filmů o graffiti: <https://www.widewalls.ch/magazine/the-history-of-street-art>

Zadání pro starší děti (Po2, Út2 a St2)

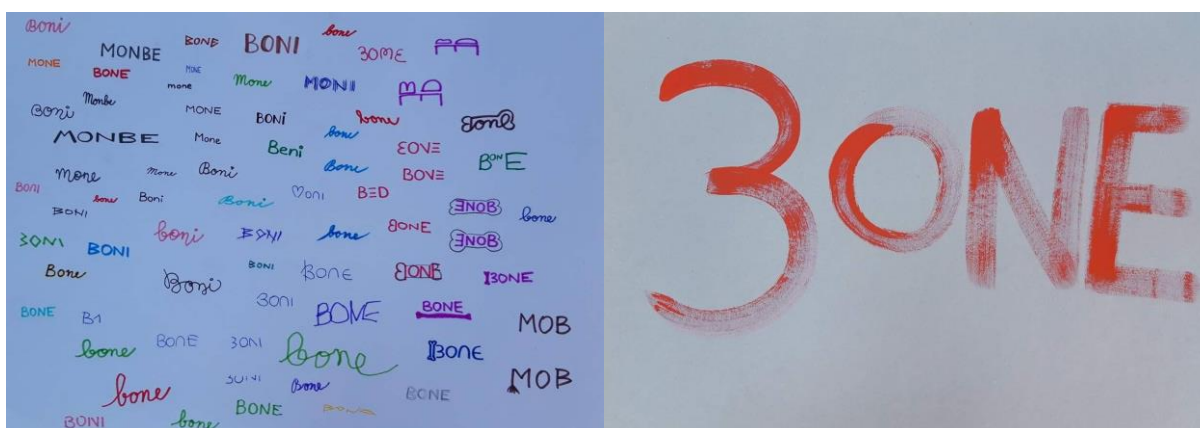
Navrhněte si svoji přezdívkou, tag, značku nebo logo v několika variantách.

V textu výše najdete tipy jak ji tvořit. Poté, co si vyberete jeho finální variantu, vytvořte jej na tvrdý papír formátu A3, pomocí fixu, štětce (různé velikosti a tvaru) nebo malířské pásky a barvy. Nakonec papír zmuchlejte, abyste docílili dojmu zdi jeskyně.

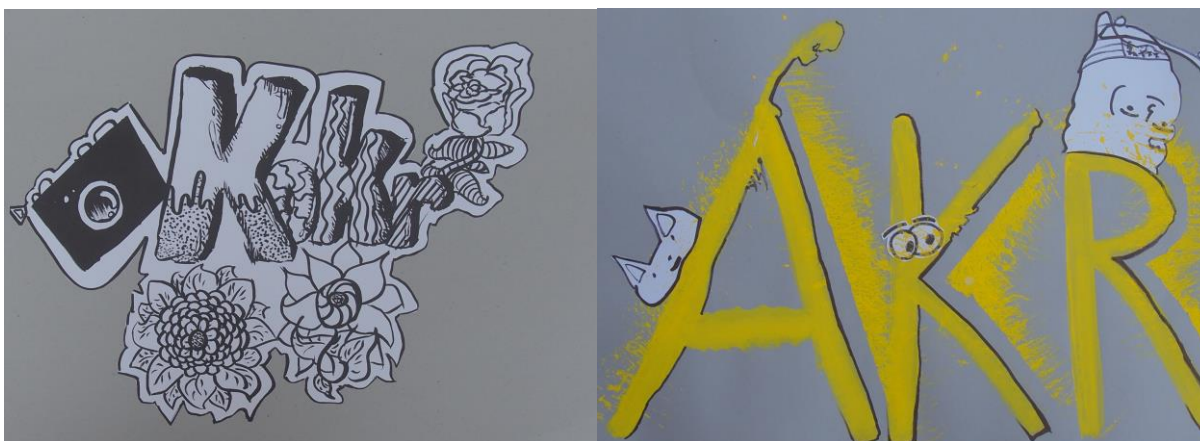
Níže můžete vidět to, jak k tomuto úkolu přistupovaly starší děti během prezenční výuky.

Obr. 20 - Přezdívká, jejíž písmo bylo vytvořeno pomocí malířské pásky a přemalováno barvou, po jejím uschnutí byla odejmuta.

Obr. 21 - Přezdívká, jejíž písmo bylo vytvořeno pastou balakrylové barvy a tlustým hlasovým štětcem.

Obr. 22 - Hra s fixovou xerokopií, papír bude zmuchlán, aby se docílilo dojmu zdi jesyně.

Obr. 23 - Kombinace malby písma Balakrylem, maskování páskou, konturování fixem a koláže s xerokopií.

Na Vaše práce se budeme moc těšit a brzy na viděnou. Učitelky VO ZUŠ Slunná

Obě dvě verze úkolů, opět kvalitně nafotíte a pošlete mailem své paní učitelce výtvarného oboru na ZUŠ Slunná:

MgA. Aleně Krhánkové (Po1, Po2):

krhankova.alena@zus-slunna.cz

MgA. Adéla Lejsková Rašková (Út1, Út2, St1, St2):

lejskova.adela@zus-slunna.cz